

Vergaderjaar 2024–2025

30 821

Nationale Veiligheid

Nr. 248

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 december 2024

Vanuit uw Kamer zijn de afgelopen periode diverse vragen gesteld naar aanleiding van het besluit van het Kabinet tot het tijdelijk herinvoeren van de binnengrenscontroles. Met deze brief geef ik u ook een toelichting op het zorgvuldige en brede proces van afstemming dat vooraf is gegaan aan de beantwoording van een aantal Kamervragen die mij na het debat bereikte en die ik u bijgaand verstuur. Het gaat om de beantwoording van een drietal sets Kamervragen, te weten de vragen die zijn gesteld door de leden Podt en Sneller (beiden D66) over het bericht «Vrees voor grote chaos door grenscontroles: ellenlange files en klap voor Nederlandse economie» (2024D48219), de vragen van de leden Dassen en Koekkoek (beiden Volt) over de invoering van interne grenscontroles in Nederland (2024D48222) en de vragen van het lid Rajkowski (VVD) over het bericht «Duitsland gaat paspoorten controleren bij alle landsgrenzen» (2024D48221). Daarnaast is er nog een aantal Kamervragen aan mij gesteld waarvan de reguliere beantwoordingstermijn nog niet is verstreken. Over deze vragen vindt op dit moment interdepartementale afstemming plaats en worden zo spoedig mogelijk aan uw Kamer verzonden.

Met deze brief kom ik ook tegemoet aan het verzoek van de Kamer tijdens het debat over het rapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 d.d. 3 december jongstleden om meer informatie over de herinvoering van de binnengrenscontroles per 9 december aanstaande.

Ik wijs u tevens op de Kamerbrief d.d. 11 november waarmee ik uw Kamer heb geïnformeerd over de uitvoering van dit besluit (Kamerstuk 30 821, nr. 245). U heeft bij deze brief ook de notificatie waarmee het kabinet de Europese Commissie, de Raad, lidstaten en het Europees Parlement hierover heeft geïnformeerd.

Ik wil hierbij nogmaals benadrukken dat het kabinet groot belang hecht aan voorkomen van irreguliere migratie en grensoverschrijdende

criminaliteit. Hierbij sluit Nederland zich aan bij een groot aantal Lidstaten dat zich genoodzaakt ziet om soortgelijke maatregelen te nemen en ziet zich daarbij gesteund door de mate waarin deze maatregelen daar effect sorteren. Het kabinet zal de komende maanden de effecten in Nederland, conform Europese regelgeving, monitoren.

Tegelijkertijd is het voor het kabinet belangrijk dat negatieve gevolgen van binnengrenscontroles voor het grensverkeer en de economie zoveel mogelijk beperkt blijven. Sinds dit besluit staan ik en mijn ambtenaren op alle niveaus in nauw contact met de coördinerende grensprovincies en grensgemeenten. Zo heb ik deze week een bestuurlijk overleg gevoerd met de Commissarissen van de Koning van Zeeland, Overijssel en Groningen en burgemeesters uit het Bestuurlijk Netwerk Grensoverschrijdende Samenwerking (GROS). Deze gesprekken blijven wij de komende zes maanden op verschillende niveaus voeren. Ook bezoek ik op 9 december een grensgemeente om ter plaatse te zien en te horen hoe deze maatregel wordt ontvangen en een grenscontrole om te zien hoe deze controles in de praktijk uitpakken. Daarnaast staan ik en mijn ambtenaren in voortdurend contact met onze buurlanden Duitsland en België. Tot slot vindt doorlopende afstemming plaats tussen de uitvoerende partijen en verantwoordelijke ministeries.

Naast bovengenoemd belang vindt deze afstemming plaats om zorg te dragen dat de Koninklijke Marechaussee haar werk op een effectieve, efficiënte en veilige manier kan uitvoeren. Ook daar hecht ik groot belang aan.

Ik heb de wens van het lid Omtzigt gehoord om te weten waar, wanneer en hoe de controles plaats zullen vinden. Wat betreft de vormgeving van de controles verwijs ik u naar de bijgaande beantwoording van de Kamervragen en de bovengenoemde Kamerbrief van 11 november. Inzicht in de vragen naar waar en wanneer deze controles plaatsvinden kan ik u niet geven, omdat openbaring van dergelijke informatie het nuttig effect van deze maatregelen ondergraaft. Aangezien volledige controle van al het grensverkeer onwenselijk en onuitvoerbaar is, blijft het mogelijk om de controles te omzeilen wanneer zij voorafgaand kenbaar worden, omdat niet op alle wegen controles plaats zullen vinden. Ik benadruk hierbij dat de controles op een niet-systematische wijze uitgevoerd zullen worden. Mede door gebruik te maken van technische middelen, worden gerichte controles uitgevoerd op voertuigen. De KMar zal steeds op basis van informatie en/of risicoanalyse besluiten waar de controles komen en hoe deze ingevuld worden. Bij de controles zal de nadruk liggen op de vraag of personen die de grens overgaan, voldoen aan de toegangsvoorwaarden. In dat kader wordt onder meer de identiteit en vreemdelingrechtelijke status van personen geverifieerd.

Verder zal de KMar flexibel opereren en worden er geen vaste controleposten ingericht. Er worden geen grensdoorlaatposten aangesteld, wat inhoudt dat grensoverschrijdend verkeer de bestaande wegen kan blijven gebruiken. Ook neemt de KMar geen snelheidsbeperkende maatregelen aan de grens, tenzij strikt noodzakelijk. Wanneer personen worden aangetroffen die niet aan de voorwaarden voor toegang of verblijf in Nederland voldoen, zullen zij conform geldende Europese en nationale regelgeving behandeld worden.

De KMar zal de grenscontroles binnen de bestaande capaciteit uitvoeren. De KMar zet daarbij in om effectief meer controles uit te voeren door het anders clusteren van personeel.

Zoals aangegeven blijf ik in contact met alle betrokken partijen en zal ik uw Kamer via de reguliere wegen blijven informeren over dit besluit.

Ik reken hierbij op uw begrip dat internationale, interdepartementale en bestuurlijke afstemming aandacht en tijd vergen, waarover ik uw Kamer met zorgvuldigheid wil informeren.

De Minister van Asiel en Migratie,
M.H.M. Faber-van de Klashorst